

GUDSTJENESTE MED DÅP OG NATTVERD **Domsøndag/Kristi kongedag**

Fjellhamar kirke 20. november 2016

Johannes 9,39-41

PREKEN

STEINER, BLINDE OG SEENDE

Jeg er nødt til å sette de Jesus-ordene vi hørte fra Johannes 9,39-41 inn i sammenhengen. De korte versene er jo bare rare og vanskelig å skjønne noe som helst av. Blinde skal se og de som ser skal bli blinde. Og hvis de er blinde er det bra for da ser de ikke, i betydningen at de har noe å skylde på.

Det første jeg da vil gjøre er å ta opp denne steinen. Den illustrerer mye av atmosfæren og stemningen i Jerusalem og rundt Jesus. Det startet om morgen med at de skriftlærde ville sette Jesus på prøve, sette han fast. De kom med en kvinne som var grepet i ekteskapsbrudd. I følge Moseloven skulle hun steines, men hva sier du, Jesus? Jesu svar om

at den som er uten synd kan kaste den første steinen, sendte dem forlegne hjem. Men tonen var satt og utover dagen fortsetter samtalene og konfrontasjonene. Jesus sa sterke og utfordrende ting om hvem han var. Det endte med at jødene tok opp steiner for å kaste på han. Men Jesus trakk seg unna. Så kommer vår fortelling i kap 9 om den blindfødte hvor våre vers er helt på slutten. Etter dette i kap 10 fortsetter diskusjonen og igjen tar jødene opp steiner for å steine Jesus. Men Jesus kom seg unna og dro vekk fra Jerusalem.

Fortelling våre vers er en avslutning på, er om den blindfødte. Jesus helbredet han. Fariseerne, de som tolket skriftene og loven, og ledet landet religiøst, ba mannen forklare hva som hadde skjedd. Og de fikk underet bekreftet av foreldrene hans. Men siden det var sabbat konkluderte de med at Jesus ikke var fra Gud fordi han brøt Guds bud når han helbredet på sabbaten. Eller rettere sagt deres tolkning av Guds bud. De krevde at mannen skulle gi Gud æren og si at Jesus var en synder. Det kunne han ikke og sa: *Det er da merkelig at dere ikke vet hvor han er fra, enda han har åpnet øynene*

mine. ³¹ Vi vet at Gud ikke hører på syndere, men bare på den som er gudfryktig og gjør hans vilje. ³² Så lenge verden har stått, har ingen hørt om at noen har åpnet øynene på en som er født blind. ³³ Var ikke denne mannen fra Gud, kunne han ikke gjøre noe.» ³⁴ «Du er født som en synder tvers igjennom, og du vil belære oss?» sa de. Så kastet de ham ut.

Så traff mannen Jesus igjen og Jesus sa det vi hørte: *Til dom er jeg kommet til denne verden, så de som ikke ser, skal bli seende, og de som ser, skal bli blinde.»* ⁴⁰ Noen av fariseerne som sto der, hørte dette og sa til ham: «Kanskje vi også er blinde?» ⁴¹ Jesus svarte: «Var dere blinde, hadde dere ingen synd. Men nå sier dere: 'Vi ser!' Derfor blir deres synd stående.»

I en atmosfære av steiner i hendene så gjorde Jesus et fantastisk under. Tenk hva det betydde for den blinde. Et liv i mørke, i fattigdom, sosialt utenfor. Tenk hvilket håp og tro det vekket i folk om at Gud finnes. At Gud brydde seg og kunne gi hjelp til

livet. Kunne Jesus helbrede en blindfødt, kunne han kanskje også hjelpe meg med mitt?

Alt fariseerne så var en som brøt sabbatsbudet. Det var et dypt identitetssymbol for jødene. Steinene lå på lur.

Å SE OG Å VELGE

Å se er ikke en åpen nøytral og fordomsfri handling. Hva vi ser i ulike situasjoner er ulikt. Hva kona mi og jeg har sett etter et besøk i et hjem, eller på vandring opp Karl Johan, er ikke det samme. Og hva ser vi i han som har stjålet pappas bil og kjører beruset uten lappen, hun som kommer gående i sin niqab, i et maleri, i en fortelling om Jesus? Vi ser ofte det vi ønsker å se, det som passer inn i det som allerede er i vårt synsfelt. Hva er vi blinde på? Kan vi klare å se på nytt, se en gang til, åpne oss for nytt innsyn? Ordet respekt kommer av det latinske *respectare* – å se en gang til.

Jesus kom for å vise oss hvem Gud er. I Jesus kan vi se hvem Gud er, full av nåde og sannhet. Vi må hjelpe hverandre til å se på Jesus med nye øyne.

Ikke minst jeg som mener jeg kan mye om han, og har lest bibelen mange ganger. Klarer jeg å se han med nye øyne? Og utfordringen er der jo for oss alle. Om du er ateist, eller usikker hva du tror men liker de kristne verdiene. Klarer dere å se Jesus med åpne øyne og nye øyne? Eller har du bestemt deg hva du ser og har sett ferdig? Bli med meg å se på nytt etter hvem Jesus er!

Jo sterkere et lys skinner, jo sterkere blir kontrasten til mørket. Jesus kom for å være et lys om Guds kjærlighet, om nåde og sannhet. Og Jesus lyste sterkt. Det var ikke mulig å unngå å ta stilling. Jeg har også litt vondt av de idealistiske og standhaftige fariseerne. Hadde det kommet en så radikalt annerledes stemme mens jeg var prest, hva hadde jeg gjort?

Det er det som er saken på denne dagen. Hva sier jeg om Jesus. Til dom er jeg kommet. Sagt på en annen måte – det går ikke an å stemme blankt. Jesus lyser så sterkt, hans person og hans virke er så sentralt, at man ikke kan være nøytral. Jesus kom for å frelse oss, han kom for å lyse for oss, for

å vise oss Guds kjærlighet og gi oss tilgivelsen. Den som barna ble døpt til. Det er jo en gave. Men vi kan selvsagt takke nei. Eller la være å takke ja.

Å velge er en del av vårt menneskeverd, vår verdighet. Å velge er å ha et ansvar og å bli tatt på alvor. Gud tar oss på alvor og viser oss den store tillit av vi skal få velge selv. Inkludert det å ikke greie å velge, og å avstå fra å velge. Og være ansvarlige også for det valget.

DEN GODE DOMMEDAG

Jeg tror på en god Gud som vil at alle skal bli frelst. Men jeg kan ikke stå å si her at Gud får det som han vil. At alle kommer til himmelen uansett. Det er å frata oss mennesker vår selvstendighet og ansvarlighet at Gud overstyrer. I tillegg blir det veldig mange tekster i bibelen som vi må avskrive, ikke minst mange Jesus-ord. Men også tanke om at Gud er rettferdig. Erling Rimehaug skrev i en kommentaren ”Den gode dommedag”: Vi vil ha en kjærlig Gud som aksepterer oss slik vi er, og som ser med overbærenhet på våre svakheter og feiltrinn. Men dette kommer til kort i møtet med

den grufulle ondskapen. Da blir en Gud som reagerer på det onde kun med å åpne sin frelsende favn, til en ufølsom og likegyldig figur. En Gud som ikke reagerer med vrede på ondskapen, er en grusom medskyldig i det som har skjedd.”
Ja, hvordan er det mulig å tro på en god Gud som ikke slår ned på det onde og tar uretten på alvor.

BRUK REFLEKS

Undervisprest Espen brukte et bilde for noen uker siden som er godt. Trygg trafikk vet mye om hvor farlig det er å bevege seg ute langs veiene vår i disse mørke tider uten refleks. Om dødstillene de gir. Er det skremselspropaganda og få frem alvor og viktigheten av å bruke refleks, eller det redningsarbeid? Gud er den som deler ut refleks. Som ser at våre veier har sine mørke tider hvor vi trenger refleks.

Problemet til fariseerne var ikke at de var blinde. Men at de påstod de var seende. De ville ikke åpne seg for Jesus. Utfordringen med mørket er ikke at jeg også bidrar til det tidvis. Utfordringen min er å ta i mot Jesus, ta i mot refleks.

Det må bli en dag med dom. Hvor Gud holder dom og det onde får sin straff. Og da er det ikke bare terrorister som har noe å svare for. Det har jeg også. Gud har gjort en ting med det. Han sendte Jesus som døde og tok straffen på seg så vi skulle gå fri. Det er evangeliet. Det handler ikke om hvor vidt vi har fortjent det. Det har vi jo ikke. Når dommen felles over mitt liv, når alt skal frem for Gud, så er det redningen. Det er refleks. Den ble delt ut i dåpen i dag. Den må vi alle døpte ta på oss og bruke. Den gis oss som hjelp på veien her nede og som frelsen på dommens dag.

Jesus har vist oss hvem Gud er da fariseerne sto med steiner i henda rundt en kvinne som hadde synda. Ingen fikk kaste stein, heller ikke Jesus. ”Heller ikke jeg fordømmer deg. Gå bort og synd ikke mer”, sa han. Han tilbyr oss å være vårt følge i liv, død og på dommens dag. Det takker jeg gladelig og takknemlig ja til. Det tilbudet fra Jesus står ved lag også i dag, og det kan vi alle ta imot.